

GMINA PANKI

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO ZMIANY STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY PANKI**

(obszary w obrębie Kawki, Panki, Zwierzyniec III)

Panki, 2023

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
1.1. Podstawy formalno – prawne opracowania prognozy.....	3
1.2. Cel i zakres prognozy.....	3
1.3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	4
1.4. Wykorzystane materiały.....	4
2. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTU ZMIANY STUDIUM.....	5
3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	8
3.1. Położenie oraz struktura użytkowania.....	10
3.2. Uwarunkowania fizjograficzne.....	14
3.2. Analiza i ocena stanu środowiska przyrodniczego.....	17
3.3. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	17
4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	17
5. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	18
6. PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	18
6.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	20
6.2 Obszary proponowane do objęcia ochroną.....	20
6.3 Zagrożenia obszarów o dużych walorach przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000.....	20
7. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	20
8. POTENCJALNY WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO.....	22
8.1 Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną.....	22
8.3 Wody powierzchniowe i podziemne.....	24
8.4 Krajobraz.....	25
8.5 Jakość powietrza, klimat akustyczny.....	26
8.6 Powierzchnia ziemi, gleby.....	27
8.7 Zabytki, krajobraz kulturowy.....	28
8.8 Obszary chronione.....	28
8.9 Oddziaływanie ustaleń zmiany studium na zdrowie i warunki życia ludzi.....	28
8. 10 Możliwość wystąpienia oddziaływań skumulowanych.....	29
9. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM.....	29
10. CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	32
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM.....	33
12. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	33
13. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	34
14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	34

Opracowanie:

mgr inż. Sylwia Wróbel

mgr Renata Gajecka

1. WSTĘP

1.1. Podstawy formalno – prawne opracowania prognozy

Organ opracowujący projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 46 i art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094). Podstawę formalną opracowania stanowi natomiast Uchwała Nr 50.334.2023 Rady Gminy Panki z dnia 26.06.2023 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Panki (obszary w obrębie Kawki, Panki, Zwierzyniec III)

Do najważniejszych aktów prawnych wykorzystanych podczas sporządzania prognozy należą:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 1098);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 624 ze zm);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 710 ze. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2021, poz. 779 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1326);
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. 2021 r. poz. 247 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1420);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014r. poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r, poz. 2183 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408).

1.2. Cel i zakres prognozy

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki.

Podstawowym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy projektu zmiany studium nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, w tym lokalnego systemu obszarów chronionych. Ważne jest, by względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju były rozważane na równi z innymi celami i interesami (gospodarczymi i społecznymi) i respektowane w polityce przestrzennej Gminy.

Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz ocenić, czy przyjęte rozwiązania

ochronne w dostateczny sposób zabezpieczają przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń w środowisku. Prognoza zawiera również propozycje działań minimalizujących niekorzystny wpływ realizacji ustaleń na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony na podstawie art. 53 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy.

1.3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Na podstawie informacji uzyskanych z materiałów źródłowych oraz informacji zebranych podczas przeprowadzonej wizji terenowej, opracowano ogólną charakterystykę środowiska przyrodniczego omawianego obszaru, w podziale na jego poszczególne komponenty. Na podstawie pozyskanych informacji określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego, a także wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem zmiany studium.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń studium.

W prognozie oceniono możliwy wpływ na środowisko przyrodnicze skutków realizacji zapisów projektu zmiany studium dla poszczególnych jednostek urbanistycznych i wydzielono te jednostki, na których mogą wystąpić istotne oddziaływania. Ustalono charakter tych oddziaływań na poszczególne składniki środowiska uwzględniając intensywność powodowanych przez nie przekształceń, czas ich trwania oraz ich zasięg przestrzenny. Zasadniczą część prognozy wykonano w ujęciu tabelarycznym, co pozwala pogrupować określone jednostki urbanistyczne do poszczególnych kategorii oddziaływania na środowisko.

1.4. Wykorzystane materiały

Do podstawowych materiałów źródłowych wykorzystanych przy sporządzaniu prognozy należą:

- Stan środowiska w województwie śląskim raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2020;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim Raport wojewódzki za rok 2022, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach, Katowice, kwiecień 2023;
- Kondracki J. Geografia regionalna Polski PWN Warszawa 2001 r.;
- Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. J.B.Parusel, K.Skowrońska, A.Wower), Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015;
- Mapy glebowo – rolnicze w skali 1 : 5000;

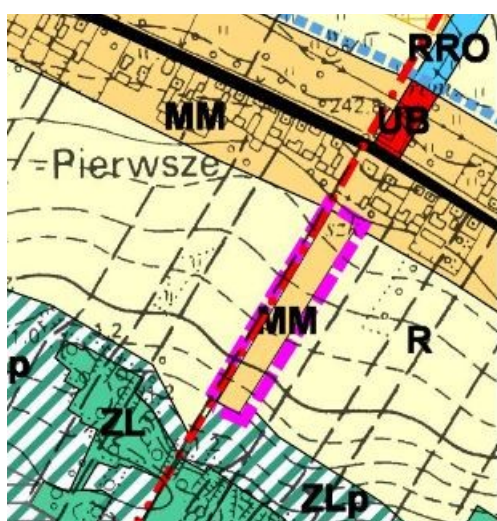
- Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Panki, Panki 2009;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla części terenu gminy Panki – Częstochowa, wrzesień 2004 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Janiki, Aleksandrów, Zwierzyniec III, Konieczki, Praszczyki i Kalmuki położonych na terenie gminy Panki – Częstochowa, wrzesień 2006 r.;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020 + (Dz. Urz. Woj. Śl. z 13.09.2016 r., poz. 4619);
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki, 2010;
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki, 2015;
- Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki (obszary w obrębie Kawki, Panki, Zwierzyniec III)

2. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Procedowana aktualnie zmiana studium dla trzech terenów jest wynikiem zgłoszonych we wnioskach potrzeb rozwoju i stwierdzoną zgodnością zamierzeń inwestycyjnych z uwarunkowaniami rozwoju gminy. Zmiana studium utrzymuje regulacje obowiązującego studium i wprowadza, dodatkowo tereny:

Dla nowych obszarów ustalono kierunek przeznaczenia zgodny z kategorią terenów oznaczonych symbolem:

- **MM** – tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej (utrzymanie istniejącego kierunku przeznaczenia w studium w obrębie Panki i uzupełnienie zabudowy w obrębie Kawki i Zwierzyniec III),
- **R** – tereny rolne (utrzymanie istniejącego kierunku przeznaczenia w studium, pomniejszenie powierzchni w obrębie Panki),
- **P,U** – tereny produkcyjno - usługowe (utrzymanie istniejącego kierunku przeznaczenia w studium i powiększenie powierzchni zabudowy w obrębie Panki).

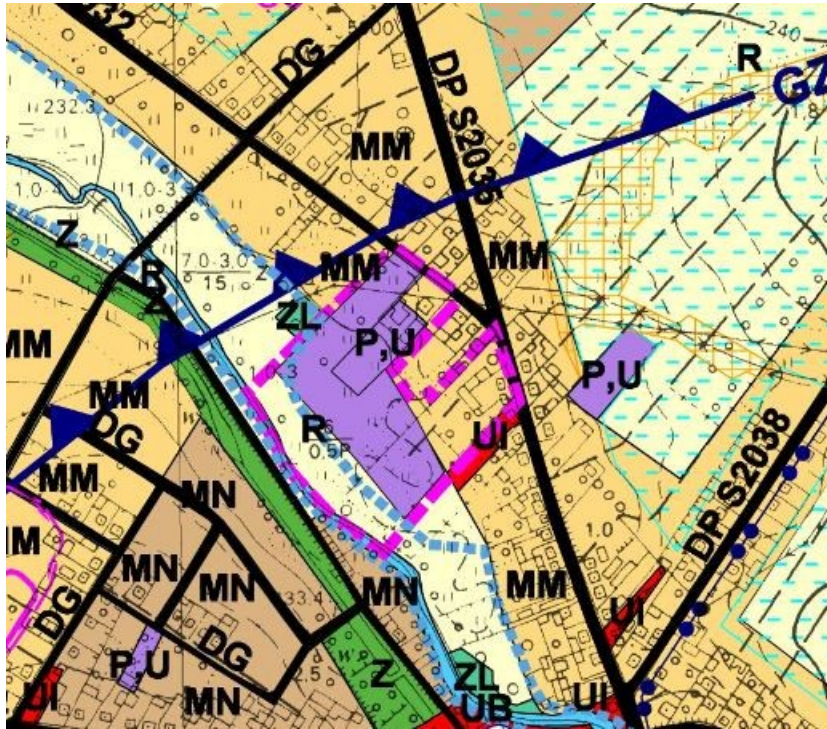

Ryc. 1 Obszar zmiany studium w obrębie Kawki

— granica opracowania zmiany studium

Ryc. 2 Obszar zmiany studium w obrębie Zwierzyniec III

Ryc. 3 Obszar zmiany studium w obrębie Panki

Charakterystyka funkcji jednostek urbanistycznych wyróżnionych w projekcie zmiany studium została przedstawiona w poniższej tabeli:

Tabela 1. Charakterystyka funkcji jednostek urbanistycznych wydzielonych w projekcie zmiany studium

Symbol kierunku przeznaczenia wg zmiany studium	Kierunki zagospodarowania
MM	<p>Tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej (MM) – występują w większości miejscowości gminy. Obejmują istniejącą i projektowaną zabudowę w formie zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy rekreacji indywidualnej, która może powstawać w wyniku przekształcania zabudowy zagrodowej lub jako nowe realizacje. Dopuszcza się drugą linię zabudowy.</p> <p>Dla nowotworzonych działek zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy rekreacji indywidualnej zaleca się powierzchnię działki minimum 1000 m², powierzchnię zabudowy do 30 %, powierzchnię biologicznie czynną – minimum 50 %.</p> <p>Dla nowej zabudowy zagrodowej zaleca się powierzchnię działki minimum 2000 m², powierzchnię biologicznie czynną – minimum 40 %, lokalizację budynków inwentarskich i gospodarczych poza frontową częścią działki.</p> <p>Wysokość budynków mieszkalnych do dwóch kondygnacji nadziemnych, dopuszcza się dachy jedno-, dwu- i wielospadowe o nachyleniu połąci do 45°.</p> <p>Gabaryty budynków gospodarczych i inwentarskich w zabudowie zagrodowej, zgodnie z przepisami odrębnymi.</p> <p>Dopuszcza się lokalizację usług i funkcji produkcyjnych nie stwarzających uciążliwości dla funkcji podstawowych.</p> <p>Funkcje usługowe i produkcyjne mogą być realizowane w budynkach mieszkalnych lub w formie zabudowy wolnostojącej.</p> <p>Dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej mieszanej, przylegających do drogi wojewódzkiej (ul. Tysiąclecia w Pankach) należy wprowadzić zieleni izolacyjną (szerokość pasa zieleni izolacyjnej do ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego).</p>

Symbol kierunku przeznaczenia wg zmiany studium	Kierunki zagospodarowania
P,U	<p>Tereny zabudowy produkcyjnej (P) i produkcyjno-usługowej (P,U) – obejmują zabudowę produkcyjną, usługową, magazynową oznaczoną na mapie „Kierunki zagospodarowania” w miejscowościach Panki, Praszczyki, Kawki, Konieczki, Jaciska, Cyganka, Pacanów, Kotary, Zwierzyniec Trzeci.</p> <p>Wielkość działek i parametry zabudowy dla funkcji produkcyjnych i usługowych, zależnie od wymagań technologicznych i rodzaju wprowadzanej produkcji i usług oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.</p> <p>W ramach działek z zabudową produkcyjną i usługową należy przewidzieć odpowiednią ilość miejsc postojowych oraz pasy zieleni izolacyjnej. Przy granicach ze strefą mieszkaniową wprowadza się wymóg stosowania pasa zieleni izolacyjnej. Szerokość pasa, formy nasadzeń i rodzaj roślinności należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, zależnie od przewidywanych uciążliwości wprowadzanej funkcji. Zaleca się powierzchnię biologicznie czynną – minimum 20 %.</p>

Studium nie wprowadza zmian w zakresie zasad ochrony środowiska. Dla wyznaczonych w projekcie zmiany studium terenów obowiązują ustalenia zawarte w obowiązującym studium. Należą do nich w szczególności zasady określone dla poszczególnych ekosystemów, m.in.:

- dla ekosystemów nieleśnych:
 - przeciwdziałanie zarastaniu łąk i pastwisk cennych ze względów przyrodniczych i krajobrazowych, poprzez prowadzenie zabiegów agrotechnicznych z uwzględnieniem wymogów zbiorowisk roślinnych i zasiedlających je gatunków fauny, zwłaszcza ptaków (odpowiednie terminy, częstość i techniki koszenia),
 - zachowanie śródpolnych torfowisk, obszarów wodno-błotnych, oczek wodnych wraz z pasem roślinności stanowiącej ich obudowę biologiczną oraz obszarów źródliskowych cieków,
 - kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez zachowanie mozaiki pól uprawnych, miedz oraz ochronę istniejących i formowanie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- dla ekosystemów wodnych:
 - zachowania zbiorników wód powierzchniowych wraz z ich naturalną obudową biologiczną,
 - utrzymanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz wokół zbiorników wodnych, w tym starorzeczy i oczek wodnych, w postaci pasów szuwarów, zakrzewień i zadrzewień jako naturalnej obudowy biologicznej, celem zwiększenia bioróżnorodności oraz ograniczenia spływu substancji biogennych,
 - prowadzenie prac regulacyjnych cieków wodnych w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek,
 - zwiększenie retencji wodnej poprzez realizację stawów hodowlanych i zbiorników retencyjnych,
 - zakaz lokalizacji obiektów budowlanych w dolinach rzecznych, z wyjątkiem obiektów urządzeń wodnych, infrastruktury technicznej oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Dokumentami powiązаныmi z niniejszym dokumentem są:

- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, Uchwała IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+, Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.

Przy sporządzaniu projektu studium bierze się ponadto pod uwagę obowiązujące i archiwalne dokumenty planistyczne (obowiązujące studium, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego) oraz decyzje administracyjne wpływające na sposób zagospodarowania terenów (decyzje o warunkach zabudowy i o pozwoleniu na budowę), dokumenty dotyczące środowiska, a także innego rodzaju dokumenty rangi krajowej, regionalnej i miejskiej (polityki, strategię, plany i programy), istotne dla zagospodarowania przestrzennego).

3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

3.1. Położenie oraz struktura użytkowania

Obszary opracowania objęte zmianą studium położone są na terenie gminy Panki w następujących obrębach:

- Kawki – o powierzchni 0,72 ha,
- Panki – o powierzchni 3,49 ha,
- Zwierzyniec III – o powierzchni 0,48 ha,

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym J. Kondrackiego obszar gminy położony jest w :

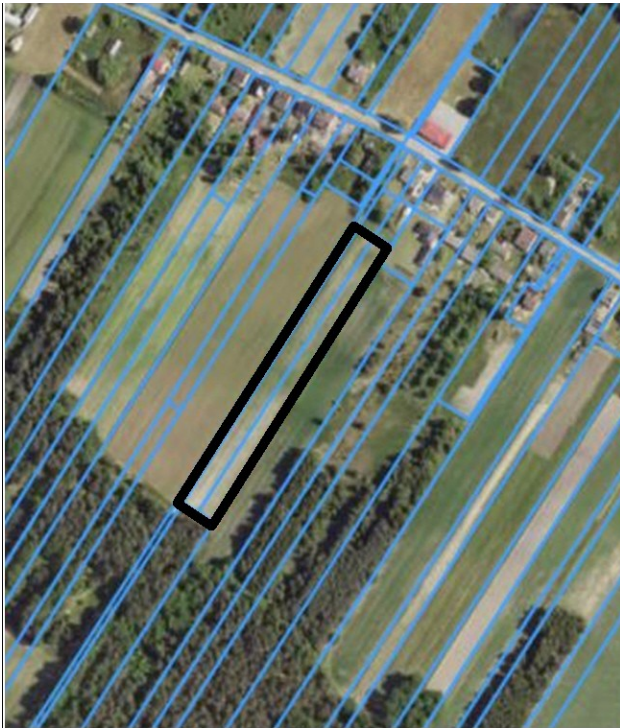
- prowincji Wyżyny Polskie (34),
- podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341),
- makroregionie – Wyżyna Woźnicko-Wieluńska (341.2),
- w obrębie dwóch mezoregionów Obniżenia Krzepickiego i Progu (Garbu) Herbskiego.

Teren w Kawkach położony jest pośród terenów rolnych, w głębi - w odniesieniu do zabudowy przyulicznej miejscowości o funkcji mieszanej: zagrodowej i jednorodzinnej. Jest użytkowany rolniczo.

Teren w Pankach zlokalizowany jest przy ul. Zielonej i Powstańców Śląskich a także częściowo w dolinie rzeki Pankówki. W części jest zabudowany dla potrzeb zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz obiektów produkcyjnych - Zakładu meblarskiego.

Teren w Zwierzyncu III położony jest w północno-wschodniej części gminy Panki pośród terenów rolniczych. Obszar nie jest zabudowany, był użytkowany rolniczo, w jego rejonie przy tej samej drodze gminnej znajdują się tereny rozproszonej zabudowy o charakterze zagrodowym oraz zabudowa związana z eksploatacją złoża ceramiki budowlanej.

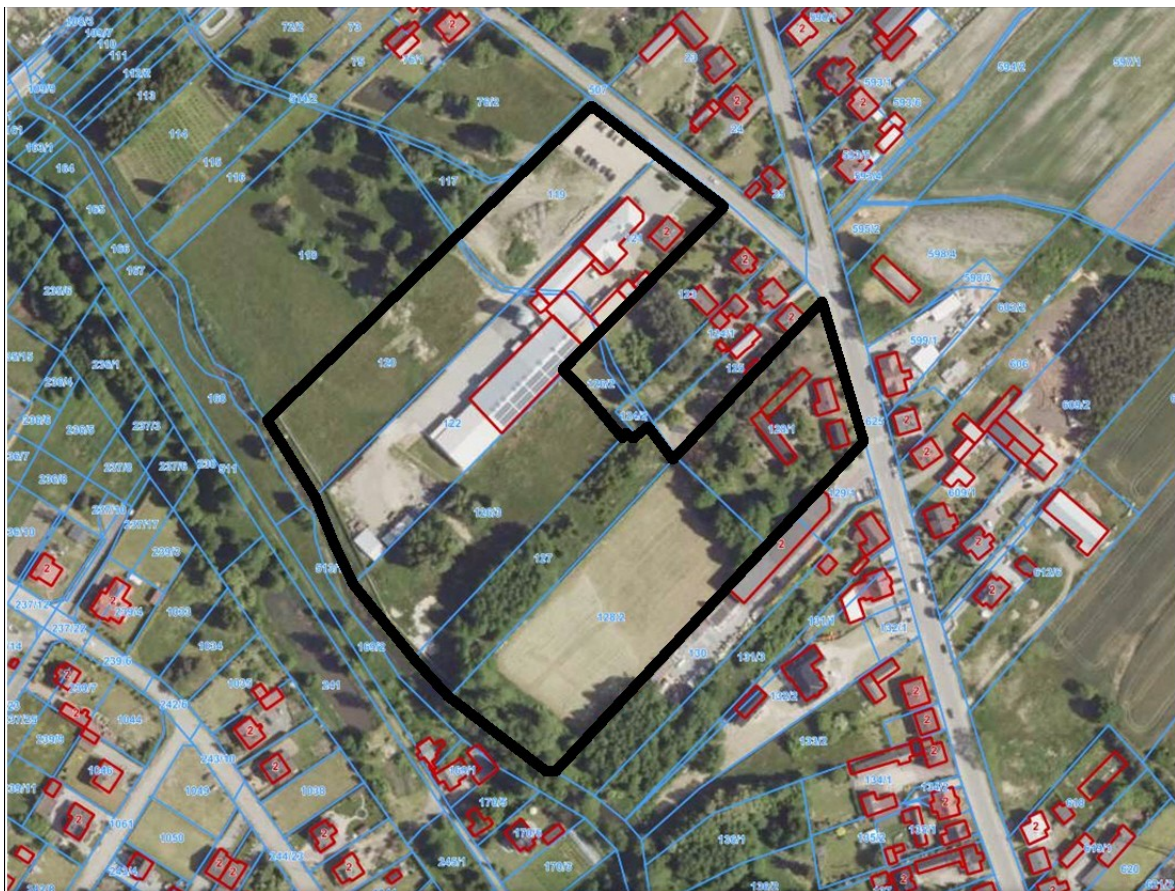
Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany studium
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki
(w obrębie Kawki, Panki, Zwierzyniec III)

Ryc. 1 Teren objęty zmianą studium w Kawkach wraz z najbliższym otoczeniem – ortofotomapa
źródło: <http://mapy.geoportal.gov.pl>

Ryc. 2 Teren objęty zmianą studium w Zwierzyncu III wraz z najbliższym otoczeniem – ortofotomapa

Ryc. 3 Teren objęty zmianą studium w Pankach wraz z najbliższym otoczeniem – ortofotomapa

3.2. Uwarunkowania fizjograficzne

Klimat

Gmina Panki położona jest w umiarkowanej strefie klimatycznej, środkowopolskiego regionu klimatycznego. Strefę tą charakteryzują częste i szybkie napływy i przemieszczanie się aktywnych układów barycznych, powodujących ścieranie się mas powietrza oceanicznego i kontynentalnego, w wyniku czego klimat odznacza się dużą zmiennością pogody.

Tabela 2. Uwarunkowania klimatyczne gminy Panki

Stan pogody	ciepła, pochmurna, z opadem, 100 – 120 dni w roku,
	słoneczna, ciepła, bez opadu, 100 – 120 dni w roku,
	mroźna, pochmurna z opadem, 10 – 15 dni w roku,
	mroźna, słoneczna bez opadu, 10 – 15 dni w roku,
	przymrozkowa, pochmurna z opadem, 30 – 35 dni w roku,
	przymrozkowa, słoneczna bez opadu, 30 – 35 dni w roku.
Temperatura powietrza	średnioroczna 7 do 8°C,
	w styczniu –2 do - 3°C,
	w lipcu 17 do 18°C
	Średnioroczna amplituda temperatury powietrza 20 do 21°C
Usłonecznienie rzeczywiste	średnio w roku 4,0 do 4,5 godzin/dzień,
	w styczniu 1,0 do 1,5 godzin/dzień,
	w lipcu 6,0 do 6,5 godzin/dzień.
Opady	suma roczna 600 – 650 mm,
	V – X 350 – 400 mm,
	XI – IV 200 – 250 mm.
Prędkość wiatru	średnioroczna 2 – 3 m/s,
	w styczniu 3 – 4 m/s,
	w lipcu 2 – 3 m/s.
Częstość występowania wybranych zjawisk pogodowych	burze > 30 dni w roku
	cisze atmosferyczne 5 – 10 %
	opady 160 – 170 dni w roku,
	opady długotrwałe 10 - 20 dni w roku,
	mgła 40 – 50 dni w roku,
	pokrywa śnieżna 60 – 70 dni w roku.

Potencjał teoretyczny całkowitego promieniowania słonecznego na obszarze gminy wynosi 925 – 950 kWh/m²/rok i choć występuje bardzo duże zróżnicowanie promieniowania słonecznego w poszczególnych porach roku, gmina posiada dość dobre warunki do zastosowania źródeł energii słonecznej.

Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym gmina Panki leży w północnej części Monokliny Śląsko – Krakowskiej. Obszar gminy budują w kolejności stratygraficznej utwory jury i czwartorzędu. Najstarszymi utworami nawierconymi na obszarze gminy są utwory jury dolnej – liasu. Stanowią je warstwy łysieckie wykształcone w frakcji ilasto – łupkowej z przewarstwieniami piasków i piaskowców. Jura środkowa – dogger reprezentowana jest w części dolnej przez warstwy kościeliskie zbudowane z piasków z domieszką kwarcu w spągu oraz przez drobnoziarnisty piaskowiec żelazisty w stropie. Miąższość warstw kościeliskich wynosi około 40 m. Na warstwach kościeliskich zalega kompleks iłów rudonośnych dolnego doggeru, reprezentowanych przez łupki ilaste, iłołupki z wkładkami syderytów ilastych. Utwory jury środkowej odsłaniają się na powierzchni w południowej części gminy (piaskowce kościeliskie) oraz w okolicy miejscowości: Kostrzyna, Pacanów, Zwierzyniec Trzeci (iły i łupki).

Utwory czwartorzędowe (plejstocen i holocen) zalegają bezpośrednio na osadach jury środkowej i pokrywają prawie cały obszar gminy. Charakteryzują się zmienną miąższością w granicach 1 – 60 m. Największą miąższość utworów czwartorzędowych stwierdzono w preglacjalnej dolinie Pankówki, ciągnącej się pod dzisiejszą doliną Pankówki. Utwory plejstocenu reprezentowane są przez piaski, żwiry z głazami oraz gliny zwałowe. W dolinie rzeki występują piaski terasy akumulacyjnej średnio i drobnoziarniste. Są one najmłodszymi osadami plejstocenu. Utwory holocenu reprezentują piaski rzeczne, namuły, torfy występujące w dolinach cieków powierzchniowych oraz piaski wydmore, najczęściej drobnoziarniste, stanowiące utwory akumulacji eolicznej. Nieliczne wydmy występują w południowej części gminy.

Złóża kopalin

Na obszarze gminy Panki występują następujące udokumentowane złoża surowców:

- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kostrzyna 11
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kostrzyna
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kotary
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kotary 1
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Kotary 2
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Aleksandrów
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Aleksandrów I
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Aleksandrów 11
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów 1
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów 2
- złoża kruszywa naturalnego Pacanów 6
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Parchownia
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec II
- złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Zwierzyniec III.

Na terenach objętych zmianą studium nie występują udokumentowane złoża surowców, w przypadku terenu położonego w miejscowości Zwierzyniec III złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej zlokalizowane jest w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Rzeźba terenu, krajobraz

Wyżyna Wieluńska, w obrębie której znajduje się obszar opracowania jest częścią płyty jurajskiej, jednak pozbawionej cech krajobrazu krasowego. Rzeźbę terenu stanowi niskofalista, mało urozmaicona wysoczyzna polodowcowa, rozcięta wyraźnie zaznaczającymi się w krajobrazie dolinami cieków wodnych. Próg (Garb) Herbski tworzy w południowej części gminy pas piaskowcowych wzniesień, stanowiących garby i pagóry wznoszące się od 10 do 30 m ponad obszar wysoczyzny polodowcowej i wodno-lodowcowej. Brak jest dużych skupisk ludności. Na obszarze gminy dominuje krajobraz rolniczy. Tereny zabudowane tworzą długie pasma wzdłuż istniejących dróg. Występują znaczne obszary użytków zielonych i upraw polowych. Urozmaicenia w krajobrazie stanowią stawy hodowlane oraz zbiorniki wodne powstałe w wyrobiskach po eksploatacji surowców mineralnych. Krajobraz leśny tworzą przede wszystkim duże kompleksy leśne występujące w północno-wschodniej i południowo-zachodniej części gminy (fragment Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”).

Wody powierzchniowe

Teren gminy w całości położony jest w zlewni rzeki Liswarty dopływie Warty. Główne rzeki to Pankówka, mająca źródła na terenie gminy Wręczyca Wielka i rzeka Kukówka (Bieszczą) ze źródłami w miejscowości Konieczki. Sieć cieków gminy tworzą ponadto lokalne potoki i rowy melioracyjne, z których większe to dopływy Pankówki, ciek od Kosek i ciek od Jacisk. Rzeka Pankówka jest uregulowana na odcinku od miejscowości Panki do granicy z gminą Przystajń, rzeka Kukówka jest uregulowana na całej długości przepływu przez obszar gminy Panki.

Cieki te stanowią odbiorniki wód opadowych, ponadto rzeka Pankówka jest odbiornikiem ścieków oczyszczonych z oczyszczalni w Pankach.

Na terenie gminy występują również sztuczne, małe zbiorniki wodne wykorzystywane na potrzeby hodowli ryb.

W obrębie powierzchni terenów objętych zmianą studium obecnie nie występują wody powierzchniowe, w przypadku terenu położonego w miejscowości Panki przy jego południowo-zachodniej granicy przepływa rzeka Pankówka.

Według wydzielonych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) analizowane obszary znajdują się w granicach dwóch JCWP, o nazwie Pankówka (Kawki, Panki) o kodzie: RW600010181649 i Bieszczą o kodzie RW6000101816529 (Zwierzyniec III).

Wody podziemne

Na terenie gminy wody podziemne występują w dwóch piętrach wodonośnych – czwartorzędowym i jurajskim.

Czwartorzędowe piętro wodonośne reprezentowane przez piaski i żwiry pochodzenia lodowcowego pozwala na uzyskanie wydajności rzędu kilku m³/h z pojedynczej studni, nie jest wykorzystywane do zbiorowego zaopatrzenia gminy w wodę. Jurajskie piętro wodonośne w utworach jury środkowej, których główną warstwę wodonośną stanowią piaski i piaskowce kościeliskie występujące na głębokości ok. 120 m, pozwalające uzyskać wydajność rzędu 15 – 30 m³/h. Część gminy (z wyjątkiem południowo-zachodnich krańców) leży w obszarze głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 325 – Częstochowa W. Stopień narażenia wód na zanieczyszczenie wyznacza potrzebę ochrony wód podziemnych. Analizowane tereny znajdują się w obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych o kodzie PLGW 650098.

Gleby

Na obszarze gminy przeważają gleby biellicowe, pseudobiellicowe, brunatne wyługowane i kwaśne oraz czarne ziemie zdegradowane i gleby szare, w niewielkim zakresie występują czarne ziemie właściwe (Zwierzyniec Trzeci), gleby brunatne właściwe (Koski) oraz mady w dolinach rzecznych. Chronione gleby organiczne występujące na terenie gminy to: gleby mułowo – torfowe (Panki, Cyganka, Kałmuki, Konieczki, Kostrzyna, Praszczyki), gleby torfowo – mułowe (Cyganka), torfy niskie (Panki, Kawki, Konieczki, Kostrzyna, Jaciska, Praszczyki, Żerdzina), gleby torfowe (Zwierzyniec Trzeci) oraz gleby murszowo – mineralne i murszowate (Panki i Jaciska).

Grunty orne o glebach w IV a i IV b klasach bonitacyjnych oraz użytki zielone (łąki i pastwiska) o glebach w IV klasie bonitacyjnej występują we wszystkich miejscowościach gminy, ale w zróżnicowanym zakresie. Najlepsze kompleksy glebowo - rolnicze na obszarze gminy to: kompleks żytni (żytnio – ziemniaczany) bardzo dobry, kompleks żytni (żytnio – ziemniaczany) dobry, kompleks pszenno – ziemniaczany dobry oraz kompleks zbożowo – pastewny mocny; występują w Aleksandrowie, Pankach, Janikach, Kostrzynie, Cygance, Konieczkach, Zwierzyniec Trzecim, Kawkach, Praszczkach i Żerdzinie. W Kałmukach dominują gleby V klasy bonitacyjnej, Kawkach słabe gleby VI klasy, Konieczki – IV-V klasa, Koski – V klasa, Praszczyki V i VI klasa bonitacyjna, Zwierzyniec Trzeci- klasa IVa.

Roślinność

Zbiorowiska roślinne w gminie to kompleksy leśne (las państwowy), zajmujące znaczne obszary w północno-wschodniej (Nadleśnictwo Kłobuck) i południowo-zachodniej (Nadleśnictwo Herby) części gminy oraz zbiorowiska nieleśne – wodne i łąkowe.

W drzewostanach lasów państwowych i lasach pozostałych dominują siedliska lasu mieszanego świeżego i boru mieszanego świeżego – Ponadto występują las i bór świeży, bór mieszany wilgotny, las mieszany wilgotny i bagienny, ols, las wilgotny i las łąkowy. Wśród gatunków drzew dominuje sosna, dąb, brzoza, olcha czarna, występuje również modrzew, świerk i buk.

Łąki i pastwiska tworzą półnaturalne zbiorowiska złożone z traw i bylin. Ciekawsza roślinność łąk i pastwisk występuje w dolinach cieków wodnych, gdzie rozwinęły się zbiorowiska typowe dla siedlisk podmokłych i wilgotnych.

Na siedliskach wtórnych, silnie zmienionych przez człowieka występują zbiorowiska ruderalne, powstałe mimo woli człowieka, jako towarzyszące osadnictwu i szlakom komunikacyjnym.

Tereny nieużytkowane rolniczo lokalnie objęte są procesem sukcesji wtórnej, poprzez stopniowe zasiedlanie przez gatunki: brzozy, czeremchy, dębu, jarzębiny, rzadziej sosny, jeżyny, lokalnie tworząc zadrzewienia wzbogacające ekosystemy i stanowiące miejsca schronienia zwierząt.

Zbiorowiska roślinne na analizowanych obszarach nie należą do przyrodniczo cennych, nie stwierdzono tutaj występowania chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz siedlisk tych gatunków. Projekt zmiany studium obejmuje tereny przekształcone wskutek działalności człowieka. Roślinność terenu w miejsc. Kawki i Zwierzyniec III związana jest z terenami gruntów rolnych, które porasta roślinność segetalna. Natomiast teren zlokalizowany w Pankach częściowo jest zabudowany. W obrębie tego terenu, na siedliskach ruderalnych odnotowano obecność szczawiu lancetowatego *Rumex hydrolapathum*, żółtlicy drobnokwiatowej *Galinsoga parviflora Cav.* glistnika jaskółcze ziele *Chelidonium majus*. Stwierdzono także nasadzenia roślin ozdobnych. W południowej części w granicach ogrodzonego terenu znajdują się dwie dość

duże grupy okazałych drzew z udziałem brzozy brodawkowatej *Betula pendula* Roth i świerka pospolitego *Picea abies*. Za ogrodzeniem od strony rzeki rośnie kilka klonów zwyczajnych *Acer platanoides*. Wzdłuż brzegu Pankówki fragmentarycznie rośnie wąski pas szuwarów. Jest on reprezentowany przez kilka gatunków makrofitów. Dominuje trzcina *Phragmites australis* i manna mielec *Glyceria maxima*. Wśród zarośli nadbrzeżnych występuje Olsza czarna *Alnus glutinosa* jedno z ważniejszych drzew wilgotnych zarośli nadbrzeżnych i lasów łęgowych niżu oraz jeżyna popielica *Rubus caesius*, dość licznie występuje również pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*.

Fot 1 i 2. Obudowa biologiczna koryta rzeki Pankówki w rejonie opracowania zmiany studium w Pankach

Zwierzęta

Warunki klimatyczne oraz urozmaicone zbiorowiska roślinne zdecydowały o świecie zwierząt występujących na obszarze gminy.

Z ssaków występuje sarna, jeleń, dzik, lis, zając, jenot, kuna leśna, tchórz, borsuk, piżmak, norka amerykańska, mysz polna i zaroślówka.

Ptaki reprezentuje bocian biały, myszołów, skowronek polny, bażant, kuropatwa. Teren opracowania położony jest w obrębie regionalnego korytarza migracji ptaków "Dolina Warty". Wytyczne dla ochrony, udrażniania i zagospodarowania korytarza ornitologicznego obejmują m.in.: zapewnienie różnorodności siedlisk dla gniazdowania oraz migracji i zimowania ptaków we wszystkich typach ekosystemów.

Świat płazów i gadów reprezentują: żmija zygzakowata, padalec, jaszczurki zwinka i żyworodna, kumak nizinny, żaba trawna, grzebieszka ziemna, rzekotka drzewna, ropuchy szare, zielone i paskówki, traszki zwyczajne i grzebieniaste.

Występuje również wiele gatunków owadów, w tym jedno z najładniejszych gatunków motyli – rusałka pawik, modraszek ikar i cytrynek latolistek.

Rzeka Pankówka stanowi korytarz migracyjny dla wydry i bobra. Na brzegu rzeki widać ślady działalności bobra. Na jej rozlewiskach żerują łabędzie, cyranki, łyski i zimorodki. W wodach Pankówki żyją płotki, okonie i szczupaki.

3.2. Analiza i ocena stanu środowiska przyrodniczego

Informacje zawarte w tym rozdziale zostały opracowane stosowanie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. Analizę i ocenę stanu środowiska na obszarze gminy oparto na danych opublikowanych w najnowszym raporcie i publikacjach tematycznych o stanie środowiska w województwie śląskim.

Jakość wód

Według Oceny stanu wód Głównego Inspektora Ochrony Środowiska 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r. jednolite części wód na terenie gminy Panki charakteryzowały się złym stanem wód a osiągnięcie przez nie celów środowiskowych jest zagrożone.

Tabela 3. Zestawienie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, w granicach których znajduje się gmina Panki

Krajowy kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP	Ocena stanu JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
RW600010181649 (obszar zamiany studium w Pankach i Kawkach)	Pankówka	naturalna część wód	zły stan wód	zagrożona
RW6000101816529 (obszar zamiany studium w Zwierzyńcu III)	Bieszczza	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	zagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Presje związane są głównie z nawożeniem oraz odpływem z terenów zurbanizowanych (wody opadowe). Zlewnia JCWP stanowią obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód. Ponadto źródłem presji hydromorfologicznych jest prostowanie koryta, budowle piętrzące, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) i obiekty mostowe.

Analizowane tereny znajdują się w obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd) o kodzie PLGW 650098. Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MG MiŻS z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) wykazała stan chemiczny i ilościowy JCWPd - dobry. Zidentyfikowane oddziaływania na JCWPd dotyczyły presji obszarowej rozproszonej związanej z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego określono jako - niezagrożona. Jest to tym bardziej istotne, że analizowana JCWPd przeznaczona jest do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Na terenach opracowania, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie jest prowadzony monitoring powietrza. Zgodnie z roczną oceną jakości powietrza wykonaną na podstawie badań przeprowadzonych w roku 2022 oraz analiz wykonanych na poziomie wojewódzkim i krajowym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska teren gminy Panki (strefa śląska) sklasyfikowano w klasie C ze względu na ochronę zdrowia z uwagi na przekroczenia dopuszczalnych stężeń pyłu PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu. Uzyskane wynikowe

klasy C kwalifikują gminę do opracowania Programów Ochrony Powietrza dla tych zanieczyszczeń. Dla pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, ozonu, benzenu, arsenu, kadmu, niklu i ołowiu w ocenie za 2020 r. klasą wynikową jest klasa A według kryterium ochrony zdrowia. Klasa A świadczy o dobrym stanie jakości powietrza, co wskazuje na potrzebę dalszego utrzymania stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na tym samym lub lepszym poziomie.

Na stan czystości powietrza w rejonie obszaru opracowania wpływa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Jest to głównie niska emisja z palenisk domowych i indywidualnych źródeł ciepła, korzystających z nieekologicznych paliw oraz komunikacja.

Klimat akustyczny i emisja niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego

Aktualnie obowiązującym aktem prawnym normującym dopuszczalne poziomy hałasu jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (t.j, Dz.U. z 2014 r. poz. 112) Wartości te muszą stanowić bezwzględnie przestrzeganą normę w odniesieniu do nowo planowanych terenów. Wartości poziomów dopuszczalnych zależne są od funkcji urbanistycznej jaką spełnia dany teren. Dla terenów wymagających intensywnej ochrony przed hałasem określone są najniższe poziomy dopuszczalne, natomiast dla terenów gdzie ochrona przed hałasem nie jest zagadnieniem krytycznym poziomy dopuszczalne są najwyższe.

Ochrona przed hałasem w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub, co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Zakład Higieny opracował na podstawie badań ankietowych skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych hałasów komunikacyjnych. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość tego rodzaju hałasów w następujący sposób zależy od wartości poziomu równoważnego LAeq:

- mała uciążliwość LAeq < 52 dB,
- średnia uciążliwość 52 dB < LAeq < 62 dB,
- duża uciążliwość 63 dB < LAeq < 70 dB,
- bardzo duża uciążliwość LAeq > 70 dB (obszar zagrożeń).

Równoważny poziom dźwięku ściśle związany jest również z czasem jego trwania. Przenikający do środowiska hałas może być uciążliwy, czyli utrudniający życie, dokuczliwy, czyli powodujący szkodliwą uciążliwość oraz szkodliwy.

Na obszarze opracowania nie były prowadzone pomiary hałasu. Nie występują tutaj uciążliwości ze strony hałasu komunikacyjnego ze względu na klasy występujących dróg. Pewne uciążliwości w odniesieniu do zabudowy wymagającej ochrony przed hałasem mogą występować na styku funkcji chronionych przed hałasem tj. w przypadku sąsiedztwa zabudowy mieszkaniowej z terenami produkcyjno-usługowymi, w wyniku procesów produkcyjnych oraz generowania ruchu samochodów ciężarowych.

Na obszarach objętych zmianą studium ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują źródła emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego tj. linie elektroenergetyczne wysokich napięć, stacje energetyczne czy też obiekty radiokomunikacyjne i stacje nadawcze. Problem promieniowania elektromagnetycznego na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie nie jest rozpoznany.

Zagrożenie powodziowe

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, sporządzonymi przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zamieszczonymi w hydroportalu ISOK, na terenie gminy Panki występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Obszar objęty zmianą studium w miejscowości Panki w części znajduje się:

- w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat, $p=1\%$ (z głębokością zwierciadła wody do 0,5 m, a miejscami do 2 m),
- w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat, $p=10\%$
- w obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat, $p=0,2\%$

3.3. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Środowisko przyrodnicze na obszarze opracowania stale ulega przeobrażeniom funkcjonalno-strukturalnym w związku z rozwojem gospodarczym gminy i nowo powstającymi obiektami i funkcjami.

Na obszarach objętych zmianą Studium obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Pierwszym krokiem niezbędnym do zmiany prawa miejscowego jest dokonanie korekty ustaleń zawartych w niniejszym dokumencie. Następnie miejscowy plan uchwała się po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium.

Analiza aktualnego zagospodarowania przestrzennego terenów objętych zmianą studium, w przypadku terenów położonych w miejscowości Zwierzyniec III i Kawki oraz ich przeznaczenia ustalonego w obowiązującym planie miejscowym nie wskazuje na możliwość wystąpienia istotnych zmian środowiska w razie niezrealizowania projektowanej zmiany studium.

Względem obowiązującego stanu planistycznego istotnej zmianie ulega udział powierzchniowy terenu przeznaczonego do zabudowy produkcyjno usługowej – PU w Pankach, zostaje on powiększony kosztem terenów obecnie przeznaczonych w obowiązującym planie miejscowym pod tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej (MM), tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami (MN,U) i terenów zieleni chronionej doliny Pankówki (ZN).

W przypadku niezrealizowania przedmiotowej zmiany studium zachowana zostanie część terenów biologicznie czynnych.

Zmiany środowiska na tym terenie należy rozpatrywać w szerszym kontekście w powiązaniu z oddziaływaniami zewnętrznymi związanymi z funkcjonowaniem większego obszaru, które kształtują jakość poszczególnych komponentów środowiska na terenie opracowania.

4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Z wystąpieniem znaczących oddziaływań na środowiska mamy do czynienia jeśli dotyczą zasadniczych zmian czy przekroczeń określonych prawem parametrów i standardów jakości środowiska, naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralności. W przypadku realizacji analizowanego dokumentu nie przewiduje się tego rodzaju oddziaływań.

Skutki środowiskowe zmiany studium polegają w omawianym przypadku przede wszystkim na zmianie kierunku przeznaczenia - terenów otwartych na zabudowę mieszkaniową mieszaną w odniesieniu do terenów położonych w miejscowościach Zwierzyniec III i Kawki. Zmiana dotyczy obszarów o niewielkiej powierzchni - łącznie ok. 1,2 ha. Przy założeniu wskaźnika zabudowy, zgodnie z zaleceniami studium dla terenów MM – 30% i udziale min. 50% powierzchni biologicznie czynnej (dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej), nie będzie stanowiło znaczącego skutku środowiskowego.

W odniesieniu natomiast do terenu zlokalizowanego w miejscowości Panki przyjęto, że fragmenty terenów częściowo zagospodarowanych, jak również przeznaczonych w obowiązującym planie miejscowym na potrzeby zabudowy terenu, nie stanowią negatywnych skutków środowiskowych. Analizując przedmiotowy projekt stwierdza się, że powiększeniu podlegał będzie obszar produkcyjno-usługowy (PU). W wyniku jego realizacji nie przewiduje się naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralności.

5. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Nie ulega wątpliwości, że ustalenia zmiany studium będą mieć w przyszłości wpływ na przyszłe zagospodarowanie terenów, a tym samym na stan i funkcjonowanie środowiska, a zwłaszcza na takie jego komponenty jak: świat roślin i zwierząt, gleby, wody, krajobraz a także na zdrowie człowieka.

W granicach opracowania nie występują problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu. Nie zostały tu zinwentaryzowane istniejące formy ochrony zgodnie z ustawą o ochronie przyrody. Obszar ten leży poza obszarami NATURA 2000. Wykluczone są negatywne, znaczące oddziaływania ustaleń projektu studium, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000. Rozwiązania przyjęte w projekcie zmiany studium ze względu na oddalenie od większości obszarów chronionych nie naruszają ich integralności.

Do podstawowych problemów ochrony środowiska w przypadku analizowanego dokumentu, należy przede wszystkim:

- ograniczenie wpływu projektowanego terenu PU na dolinę rzeki Pankówki - lokalny korytarz ekologiczny,
- zagrożenie powodziowe w dolinie Pankówki,
- presja na wody (jakość zasobów i sieć hydrograficzną)
- słaba jakość powietrza,

6. PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

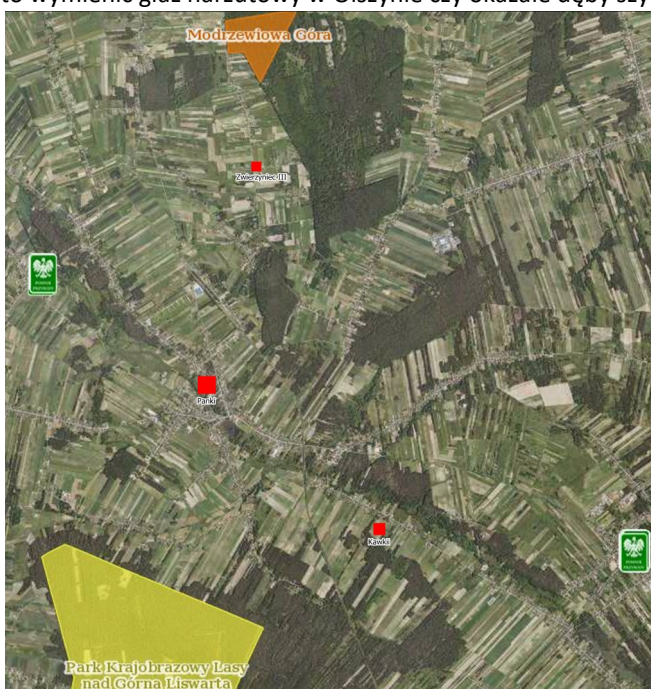
Na obszarach objętych ustaleniami zmiany studium nie występują obszary objęte formami ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

W granicach gminy Panki znajdują się:

- rezerwat przyrody „Modrzewiowa Góra”,
- Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”,
- pomniki przyrody (lipa drobnolistna oraz grupa drzew – 3 graby zwyczajne w lasach Nadleśnictwa Herby)

„Modrzewiowa Góra” Rezerwat znajduje się w zarządzie Nadleśnictwa Kłobuck, w leśnictwie Zwierzyniec. Obejmuje 49,27. Rezerwat chroni istniejące niewielkie fragmenty lasu, które ze względu na wiek, położenie i strukturę, można uznać za naturalny i tworzący miejscowy ekotyp. Jest to las mieszany, z dużym udziałem modrzewia polskiego w wieku 100-170 lat. Spotkać można również dęby w wieku ponad 200 lat. Na terenie rezerwatu występuje szereg gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową. Z roślin występują: kruszyna pospolita, marzanka wonna, konwalia majowa. Spośród zwierząt: chrząszcze biegaczowate, tęczniki, z motyli – mieniak tęczowiec, z płazów – traszki, ropuchy. Niektóre rzadsze gatunki ptaków jak: kobuz, pustułka, sowa uszata, dzięcioł zielony i dzięcioł czarny.

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” utworzony na mocy Rozporządzenia Wojewody Częstochowskiego Nr 28/98 z 21 grudnia 1998 roku, od 1 stycznia 2000 roku wchodzi w skład „Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego na mocy Rozporządzenia Wojewody Śląskiego Nr 222/99 z dnia 19 listopada 1999 roku. Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą obejmuje zwarty kompleks leśny położony na zachód od Częstochowy, na zachodnim skraju Wyżyny Śląsko-Krakowskiej. Obszar Parku stanowi nieckę, środkiem której płynie Liswarta, wypływająca na wysokości 315m.n.p.m w pobliżu miejscowości Mzyki. Rzeka płynie szeroką na kilkaset metrów doliną w otoczeniu lasów, łąk oraz zabudowań wsi. Jej największymi dopływami w obrębie Parku są: Olszynka, Turza i Potok Jeżowski. Lasy zajmują tu 63% powierzchni Parku i jego otuliny, 31% zajęte jest przez użytki rolne, pozostałą część stanowią tereny zabudowane i stawy (ok.6 %). Lesistość samego parku to 66%. Wśród lasów Parku przeważają bory mieszane świeże oraz wilgotne, w drzewostanie dominuje sosna zwyczajna. Wzdłuż cieków rosną bogate lasy łąkowe z cennym zbiorowiskiem podgórskiego łągu jesionowego. Cennymi zespołami leśnymi są także spotykane w południowej części Parku grądy niskie z udziałem jesionu i olszy oraz świetlista dąbrowa ze stanowiskami roślin ciepłolubnych. Wśród zbiorowisk roślinności nieleśnej w Parku na uwagę zasługują wrzosowiska, wilgotne łąki oraz zespoły roślinności wodno-torfowiskowej. Największą osobliwością jest stanowisko pomnikowe różanecznika katawbijskiego (gm. Kochanowice). Dużą grupę gatunków rzadkich stanowią rośliny górskie: widłak wroniec, ciemiężca zielona. Spośród innych gatunków rzadkich na uwagę zasługują: wawrzynek wilczełyko, lilia złotogłów, mieczyk dachówkowaty, storczyki, rosiczka okrągłolistna. Najcenniejszym elementem fauny Parku są ptaki, znajdujące tu dogodne warunki gniazdowania. Stwierdzono tu gniazdowanie 127 gatunków ptaków. Do bardzo cennych przedstawicieli awifauny łąkowej należą: bielik, rybołów, orlik krzykliwy, błotniaki, bocian czarny. W grupie drobnych ssaków na uwagę zasługują: popielica, koszatka, ryjówka aksamitna i malutka oraz kilka gatunków nietoperzy. Wśród gadów najrzadszy jest gniewosz plamisty. Fauna płazów liczy 12 gatunków. W granicach Parku znajdują się cztery rezerваты przyrody: leśno-florystyczne "Cisy nad Liswartą", "Cisy w Łębkach"- gm.Herby oraz leśne "Rajchowa Góra" - gm.Boronów i "Łęg nad Młynówką" - Gm. Ciasna. Znajdują się tu również użytki ekologiczne: "Bagno w Jeziorze", "Jezioro", i "Bagienko w Pietrzakach" oraz projektowany użytek Brzoza. Spośród kilkudziesięciu pomników przyrody warto wymienić głąz narzutowy w Olszynie czy okazałe dęby szypułkowe w Boronowie.

Ryc.7 Położenie terenów zmiany studium
względem obszarów
i obiektów objętych ochroną prawną.
źródło: <http://gdos.geoportal.gov.pl>

Poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody na terenie gminy ochrony wymagają:

- krajowy korytarz spójności obszarów chronionych „Modrzewiowa Góra – Dębowa Góra, łączący rezerwaty „Modrzewiowa Góra” (znajdujący się w Granicach Gminy Panki) i „Dębowa Góra” (znajdujący się w graniach Gminy Kłobuck). Korytarz ten znajduje się w północno - wschodniej części Gminy Panki;
- korytarz migracji ssaków drapieżnych „Lasy nad Górną Liswartą” (korytarz teriologiczny) łączący z Lasami Lublinieckimi, posiada stosunkowo duże populacje dzikich ssaków kopytnych. Korytarz jest chroniony jako Park krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”. Dla funkcjonowania korytarza zagrożenie stanowią: intensyfikacja ruchu kołowego na istniejących drogach, głównie Lisów-Blachownia, jak również intensyfikacja ruchu na liniach kolejowych. Zagrożenie stanowi również intensywna penetracja obszaru przez zbieraczy runa leśnego.;
- regionalny korytarz migracji ptaków „Dolina Warty – Lasy Lublinieckie” obejmujący pas terenu o strukturze rolno-leśnej, który przebiega od Koszęcina, do ujścia Liswarty do Warty. Przemieszczać się mogą ptaki wodno-błotne ze stawów leśnych w Lasach Lublinieckich.

6.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na obszarze opracowania nie występują zabytki wpisane do gminnej ewidencji i rejestru zabytków oraz brak istniejących stanowisk archeologicznych.

6.2 Obszary proponowane do objęcia ochroną

Zmianą studium nie proponuje się nowych form ochrony przyrody.

6.3 Zagrożenia obszarów o dużych walorach przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000

Na obszarach opracowania zmiany studium, ani w bliskim sąsiedztwie nie występują obszary objęte formami ochrony przyrody w tym Natura 2000.

7. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Normy prawa międzynarodowego:

- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości sporządzona w Genewie z dnia 13 listopada 1979 r.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu sporządzona w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r.
- Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro z dnia 5 czerwca 1992 r.
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r.

Zasadniczym dokumentem definiującym cele ochrony środowiska na poziomie wspólnotowym, uwzględniającym normy prawa międzynarodowego, jest VII Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. Program ten wyznacza cele i priorytety dla następujących dziedzin ochrony środowiska:

- ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii,
- przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,

- ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu,
- maksymalizacja korzyści z prawodawstwa środowiskowego, doskonalenie wiedzy i bazy dowodowej w zakresie środowiska i ochrony klimatu,
- zabezpieczenie inwestycji ekologicznych i wspieranie zrównoważonych miast,
- lepsze uwzględnianie w działaniach bardziej spójnej polityki środowiskowej i efektywne podejmowanie wyzwań międzynarodowych, dotyczących środowiska i klimatu.

W projekcie zmiany studium powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej. Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Studium uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

Wyżej wymienione cele ochrony środowiska korelują odpowiednio z ogólnymi celami środowiskowymi.

Dokumenty szczebla krajowego:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*

W art. 5 i 74 Konstytucja określa zrównoważony rozwój jako zasadę, którą winno się kierować Państwo. Zgodnie z Konstytucją ustawa Prawo ochrony środowiska oraz ustawy jej pokrewne zobowiązują do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju na różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania.

- *„Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju”*

Strategia wyznacza podstawy i związki dla rozwoju kraju, integrujące działania w dziedzinie polityki społecznej, gospodarczej, ochrony środowiska, a także gospodarki przestrzennej i regionalnej w Polsce. Dokument ten został opracowany jako rządowa strategia rozwoju. Jest to pierwszy w Polsce plan o takim charakterze. Zgodnie z zapisami konstytucyjnymi opiera się na zasadzie trwałego i zrównoważonego rozwoju. Definiuje go jako „proces, który charakteryzuje się dążeniem do osiągnięcia trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego poprzez zapewnienie dostępu do zasobów zarówno odnawialnych, jak i nieodnawialnych, wzrostu jakości życia w czystym i naturalnym środowisku, wzrostu ekonomicznego dokonującego się poprzez bardziej efektywne wykorzystanie surowców i innych zasobów przyrody, racjonalizację zużycia energii i pracy, a także rozwój proekologicznych technologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Istotą tak rozumianego trwałego i zrównoważonego rozwoju jest powiązanie szybkiego rozwoju gospodarczego i wzrostu jakości życia ludności z poprawą stanu środowiska przyrodniczego i dążeniem do zachowania go w dobrym stanie dla przyszłych pokoleń”.

Na szczeblu regionalnym zasadniczymi opracowaniami strategicznymi są Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa śląskiego "2020+" z 29 sierpnia 2016 r., oraz Strategia rozwoju województwa śląskiego "ŚLĄSKIE 2020+", Wynikają z nich następujące cele środowiskowe, które są zbieżne z celami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym i krajowym tj.:

- dostosowanie intensywności użytkowania terenu do predyspozycji, odporności i pojemności środowiska,

- ochrona zasobów wodnych,
- poprawa jakości powietrza, spełnienie zwiększanych wymagań norm, całkowita likwidacja emisji substancji niszczących warstwę ozonową,
- ochrona obszarów o wysokich walorach krajobrazowych przed dysharmonijnymi obiektami wysokościowymi i wielko kubaturowymi,
- utworzenie programu działań w zakresie dostosowania hałasu do poziomu dopuszczalnego,
- harmonijny rozwój przestrzenny i gospodarczy. Likwidacja form zagospodarowania konfliktowych z otaczającymi zasobami przestrzeni.

Nie stwierdza się, aby kierunek przeznaczenia obszarów objętych projektem zmiany studium pod tereny zabudowy mieszkaniowej mieszanej oraz terenów produkcyjno-usługowych było sprzeczne z celami ustanowionymi na szczeblu krajowym i regionalnym. Wyszczególnione w projekcie studium ustalenia ogólne dla całego obszaru są zgodne z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska oraz pozostałymi dokumentami gwarantującymi zachowanie naturalnego środowiska.

8. POTENCJALNY WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO

Realizacja ustaleń zmiany studium przyniesie ze sobą określony typ zagospodarowania i związane z nim przekształcenia. Na podstawie wykonanej identyfikacji typów oddziaływań na środowisko przyrodnicze dokonano waloryzacji jednostek urbanistycznych w zależności od elementów środowiska, na które będzie oddziaływać ich zagospodarowanie. W ten sposób wydzielono grupy jednostek, w których na skutek realizacji zmiany studium nastąpią istotne oddziaływania pozytywne lub negatywne.

Przy ocenie wpływu realizacji ustaleń zmiany na elementy środowiska posłużono się następującymi kryteriami dotyczącymi:

- charakteru zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczące, zauważalne, duże, zupełne),
- bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- okresu trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne, przejściowe),
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji).

8.1 Oddziaływanie na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną

Wprowadzenie zabudowy na tereny dotychczas niezabudowane wpłynie na kształtowanie tutejszej szaty roślinnej. Oddziaływania, których bezpośrednią przyczyną będzie realizacja obiektów kubaturowych, związane będą przede wszystkim z usunięciem istniejącej zieleni na terenach przeznaczonych bezpośrednio pod lokalizację budynków oraz zniszczeniem roślinności na terenach wykorzystywanych na etapie realizacji inwestycji (zapewnienie dojazdu sprzętu budowlanego do terenu budowy i składowanie materiałów w rejonie powstających budynków itd.). Długoterminowe oddziaływania związane będą natomiast z trwałą ograniczeniem powierzchni dostępnych dla roślinności kolidującej z projektowanymi inwestycjami budowlanymi.

Podobnie jak w przypadku szaty roślinnej, realizacja znacznej części zapisów studium wpłynie w pewnym stopniu na kształtowanie różnorodności lokalnej fauny. Niemniej, ze względu na charakter

występujących tu siedlisk, jak również znaczny stopień odporności występujących tu zwierząt na niekorzystne czynniki środowiskowe (gatunki związane z terenami antropogenicznie przekształconymi), przewiduje się, iż oddziaływania te nie będą miały znaczącego wpływu na kształtowanie ich różnorodności. Konsekwencją prowadzonych inwestycji będzie zatem zniszczenie siedlisk mniejszych gatunków zwierząt, a także ograniczenie dostępności do bazy pokarmowej. Oddziaływania te będą miały bardziej intensywny charakter w przypadku niezagospodarowanych dotąd terenów, porośniętych roślinnością. Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych trwale przekształcone zostaną siedliska florystyczne i faunistyczne (ograniczona zostanie ich powierzchnia). Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych ograniczone zostaną miejsca potencjalnie dostępne dla roślinności oraz potencjalnie zamieszkująca je fauna kręgowców zostanie z nich wyparta.

Prowadzenie robót budowlanych na terenach wskazanych pod lokalizację zabudowy, związane będzie równocześnie ze wzrostem poziomu hałasu, generowanego na skutek pracy maszyn budowlanych i okresowego zintensyfikowania transportu materiałów budowlanych za pomocą ciężkich pojazdów. Działania te przyczyniać się mogą do czasowego i lokalnego płoszenia występujących tu zwierząt, należy natomiast podkreślić, iż szczególna intensywność tych zjawisk ograniczona będzie do etapu realizacji poszczególnych inwestycji.

Należy zauważyć, że część ustaleń dla terenu położonego w Pankach uwzględnia istniejącą sytuację planistyczną i odnosi się do terenów przeznaczonych w obowiązującym planie miejscowym pod trwałe zainwestowanie. Zachowanie powierzchni biologicznie czynnej uniemożliwi całkowite wyeliminowanie powierzchni potencjalnie dostępnych dla roślinności i dla najmniejszych i najbardziej odpornych na przekształcenia przedstawicieli lokalnej fauny (miejsca czasowego występowania pospolitych gatunków ptaków oraz owadów).

W odniesieniu do różnorodności biologicznej, siedlisk przyrodniczych, oddziaływań na rośliny i zwierzęta nie przewiduje się znacząco negatywnego wpływu, ponieważ środowisko obszarów objętych zmianą studium zostało w znacznej części przekształcone lub zubożone na skutek dotychczasowej antropopresji. Obecnie obszary w granicach objętych zmianą studium wykazują niski stopień zróżnicowania siedliskowego, a tym samym bioróżnorodności gatunkowej. W strukturze przyrodniczej obszaru objętego ustaleniami zmiany studium w miejscowościach Kawki i Zwierzyniec III dominują agrocenozy z lokalnie występującą zielenią śródpolną. Uwarunkowania i ich struktura przyrodnicza stwarzają warunki dla bytowania głównie synantropijnych gatunków zwierząt, w przypadku terenu w Kawkach mogą pojawiać się tutaj zwierzęta występujące w pobliskich lasach.

Z punktu widzenia ochrony fauny, w tym w szczególności większych ssaków istotnym zagrożeniem dla warunków ich bytowania w środowisku pozostaje możliwość wytworzenia się tak zwanego efektu bariery. Chodzi tutaj o wytworzenie przeszkód w swobodnej migracji zwierząt, poprzez wznoszenie budynków i towarzyszących im terenów ogrodzonych.

Z przyrodniczego punktu widzenia rzeka Pankówka jest korytarzem migracyjnych (w szczególności dla bobra i wydry) jakim w zasadzie jest każdy wodny ciek. Obszar objęty zmianą studium w miejscowości Panki położony jest częściowo w dolinie tej rzeki.

Generalnie wprowadzenie zabudowy na części doliny rzecznej może istotnie wpływać na różnorodność biologiczną obszaru. Doliny rzeczne są zazwyczaj obszarami o wysokim znaczeniu ekologicznym, pełnym unikalnych siedlisk i gatunków. Zabudowa może prowadzić do zniszczenia naturalnych siedlisk, takich jak obszary bagienne, wilgotne łąki, czy obszary zalewowe. Zmiana tych siedlisk może negatywnie wpływać na gatunki roślin i zwierząt, które są do nich przystosowane. Zabudowa może przyczynić się do zanieczyszczenia wód rzecznych poprzez odprowadzanie ścieków, substancji chemicznych z nawierzchni drogowych czy zanieczyszczeń z obszarów zabudowanych. To z kolei może negatywnie wpływać na

różnorodność organizmów wodnych, włącznie z rybami, bezkręgowcami wodnymi i roślinnością wodną. Zabudowa może prowadzić do fragmentacji siedlisk naturalnych, co utrudnia przemieszczanie się gatunków i wymianę genetyczną. To może być szczególnie problematyczne dla zwierząt, które potrzebują dużego obszaru do żerowania czy rozmnażania. Zabudowa może wpływać na naturalny reżim wodny doliny rzecznej, np. poprzez zmiany w odprowadzaniu wód opadowych. Podnoszenie poziomu wód gruntowych może negatywnie wpływać na roślinność przybrzeżną i mokradła, które są istotne dla różnorodności biologicznej.

W przypadku analizowanego terenu położonego w Pankach, w obecnym stanie zagospodarowania, tzn. w wyniku grodzenia terenów przez właścicieli nieruchomości, sięgającego w pobliże koryta rzeki zawężony został korytarz migracyjny, ale jego łączność ekologiczna (drożność) została zachowana. Ogrodzenia stanowią barierę fizyczną dla przemieszczających się zwierząt, a tereny zabudowane ponadto są źródłem emisji (m.in. hałasu, zanieczyszczenia światłem), które odstraszaają zwierzęta, powodując ich wycofanie się z otoczenia terenów zabudowanych.

Fot. 3 Ogrodzenia w pobliżu rzeki Pankówki

Działania inwestycyjne związane z realizacją analizowanego projektu zmiany studium nie powinny zagrażać siedliskom cennym przyrodniczo, w tym chronionym na podstawie ustawy o ochronie przyrody, ze względu na brak ich występowania w granicach opracowania oraz w bezpośrednim sąsiedztwie.

Ponadto projektowany kierunek przeznaczenia terenu w analizowanym dokumencie nie daje podstaw do obaw, aby mógł mieć negatywny wpływ na funkcjonowanie regionalnego korytarza migracji ptaków "Dolina Warty". Wskutek realizacji projektu studium różnorodność siedlisk zostanie zachowana, a zadrzewienia towarzyszące zabudowie będą wykorzystywane przez ptaki.

8.3 Wody powierzchniowe i podziemne

Generalnie, realizacja nowej zabudowy w obrębie powierzchni dotąd niezabudowanych (i wolnych od trwałego uszczelnienia) może stanowić przyczynę pojawienia się negatywnych oddziaływań w odniesieniu do lokalnych zasobów wód podziemnych a także wód powierzchniowych. Prowadzenie prac budowlanych, niezbędnych do zrealizowania ww. zabudowy, jak również budowy, rozbudowy czy modernizacji sieci infrastruktury technicznej, wymaga ingerencji w powierzchnię ziemi i warunki gruntowe, a co za tym idzie, w sposób pośredni oddziałuje również na kształtowanie lokalnych warunków wodnych. - zmiany stosunków wodnych. Podniesienie części terenu zwłaszcza w zalewowej dolinie rzecznej powoduje większe zagrożenie w innych częściach tej doliny. Powiększanie powierzchni zabudowanych związane jest zasadniczo ze wzrostem udziału powierzchni trwale uszczelnionych oraz pojawieniem się nowych obiektów, których funkcjonowanie związane jest z generowaniem ścieków. Skutkiem podejmowania tego rodzaju działań jest także lokalne ograniczenie powierzchni umożliwiającej swobodną infiltrację wód opadowych i roztopowych, przyspieszenie tempa spływu powierzchniowego z terenów utwardzonych oraz zwiększenie

ryzyka zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego na skutek niewłaściwego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej.

Ograniczeniu możliwości wystąpienia szczególnie niekorzystnych zmian w zakresie zasobności lokalnych zasobów wód podziemnych służyć będzie respektowanie zawartych w ustaleniach studium zapisów, dotyczących sposobu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, które nadal obowiązują w zmianie studium a mianowicie - ochrona wód polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami przez zapobieganie naruszaniu równowagi przyrodniczej i przeciwdziałanie wywoływaniu w wodach zmian powodujących ich nieprzydatność dla ludzi, świata roślinnego i zwierzęcego oraz gospodarki narodowej. Ochronie podlegają wody śródlądowe powierzchniowe i podziemne oraz obszary ich zasilania. Podstawowy kierunek ochrony dla wód podziemnych to ograniczenie niekontrolowanego odprowadzania ścieków do gruntu i wód powierzchniowych, poprzez kontynuowanie w gminie inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej oraz działań porządkujących gospodarkę odpadami. Przestrzeganie zasad gospodarki wodno-ściekowej stanowić będzie skutecznie narzędzie ochrony jakości zasobów wodnych analizowanego obszaru. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie określi miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który zostanie opracowany w sposób nienaruszający zapisy studium.

Zasadniczo nie przewiduje się wystąpienia znacząco niekorzystnych oddziaływań na wody powierzchniowe zlokalizowane poza granicami obszaru objętego zmianą studium, wynikających ze zmiany lokalnych warunków gruntowo-wodnych, czy też drastycznej zmiany sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów zlokalizowanych w zasięgu zlewni rzeki Pankówki.

W celu ograniczenia niekorzystnych oddziaływań na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy ograniczyć do niezbędnego minimum maksymalną powierzchnię zabudowy, ustalić nieprzekraczalny zasięg możliwości lokalizacji zabudowy w odniesieniu do doliny rzecznej, a także wymóg stosowania ażurowych ogrodzeń umożliwiających swobodny przepływ wód. Istotnym działaniem byłoby również zachowanie istniejącego drzewostanu oraz wprowadzenie nasadzeń zwiększających zdolności retencyjne gruntu i tworzących obudowę biologiczną koryta rzeki na tym odcinku. Reasumując należy stwierdzić, że charakter oraz zakres przyjętych ustaleń pozwala założyć, że realizacja nowych inwestycji na obszarach projektu studium nie spowoduje wystąpienia negatywnych oddziaływań w odniesieniu do wód w obrębie całej Jednolitej Części Wód Powierzchniowych i Jednolitej Części Wód Podziemnych. Wszelkie presje na środowisko gruntowo-wodne będą miały zasięg lokalny, ograniczony granicami poszczególnych funkcji, krótkotrwały, związany głównie z etapem budowy. Ponadto przewiduje się, że powiększenie powierzchni zabudowy w dolinie rzeki Pankówki wpłynie na modyfikację stosunków wodnych w obszarach doliny rzecznej, położonych poniżej terenów zabudowanych.

8.4 Krajobraz

Realizacja ustaleń zmiany studium wprowadzi nowe elementy do istniejącej struktury krajobrazowej, którą tworzy obecnie mozaika pól uprawnych, zieleni śródpolnej, dolin cieków wodnych, niewielkich zbiorników wodnych oraz terenów leśnych.

Ocena krajobrazu rozumianego w kategoriach estetycznych (jako zbiór bodźców, oddziałujących na różne zmysły użytkownika) ma charakter subiektywny. Przyjmuje się jednak powszechnie, że o atrakcyjności krajobrazu decyduje występowanie takich komponentów, jak urozmaicona rzeźba oraz użytkowanie terenów - w szczególności występowanie mozaiki lasów i wód oraz możliwość percepcji krajobrazu (zakres widoków, punkty kluczowe, ciągi widokowe, pozwalające na obserwację rozległych przestrzeni lub specyficznych elementów liniowych)

Istotnym działaniem, służącym kształtowaniu krajobrazu jest przestrzeganie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, które ujęto w zapisach obowiązującego studium, które obowiązują również w stosunku do terenów planowanych niniejszą zmianą studium.

Wszelkie zapisy dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego służą podejmowaniu właściwych dla zachowania walorów krajobrazowych działań związanych z kształtowaniem przestrzeni, zawarte są w punktach studium:

- II.2. – Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego
- II.3. – Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ustalenia obowiązującego studium, w tym zmiany studium respektują ochronę zasobów i walorów krajobrazowych, a także kulturowych obszaru. Na etapie sporządzania planu miejscowego dla tych terenów określone zostaną szczegółowe zasady kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu, które wpłyną na porządkowanie przestrzeni i odbiór wizualny lokalnego krajobrazu.

Większość zmian kierunków zagospodarowania terenu nie wpłynie istotnie na krajobraz, gdyż nowe funkcje (mieszkaniowe, produkcyjno-usługowe) wprowadzać się będzie w obrębie mało wartościowego krajobrazu kulturowego lub będą stanowić tylko drobne uzupełnienie istniejącego układu urbanistycznego. Istotniejszy wpływ na krajobraz może wystąpić w przypadku terenu zlokalizowanego w Pankach, gdzie część terenu doliny rzecznej może ulec przekształceniu w kierunku powiększenia funkcji produkcyjno-usługowych, co może sprawić, że krajobraz będzie mniej harmonijny niż dotychczas.

8.5 Jakość powietrza, klimat akustyczny

Przewiduje się, iż docelowa i pełna realizacja ustaleń projektu planu nie będzie przyczyną pojawienia się w granicach przedmiotowego obszaru nowych, istotnych źródeł emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, których funkcjonowanie mogłoby doprowadzić do znaczącego pogorszenia się jakości powietrza atmosferycznego na tym obszarze.

Niemniej, realizacja nowych obiektów kubaturowych przyczynia się do wzrostu ilości punktowych źródeł emisji. W celu obniżenia negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza zgodnie z ustaleniami studium należy: stosować ekologiczne paliwa do celów grzewczych (energia elektryczna, gaz, oleje opałowe oraz wysokosprawne, niskoemisyjne systemy grzewcze paliw stałych itp.); wprowadzić alternatywne, ekologiczne systemy wytwarzania ciepła i energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotłownie na biomasę: zrębki wierzby energetycznej itd.) Działania w powyższym zakresie powinny mieć na celu unikanie lub ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i innych substancji wprowadzanych do powietrza.

Przewiduje się, że emisja związana z przejazdem i ruchem pojazdów, a także emisja generowana w obrębie możliwych do zrealizowania parkingów (dotyczy głównie terenu PU), nie będzie stanowiła zagrożenia dla dotrzymania obowiązujących norm w zakresie ilości zanieczyszczeń (tj. pył, SO₂, NO₂, CO, węglowodory alifatyczne i aromatyczne), emitowanych z procesów spalania paliw w silnikach spalinowych. Ze względu na niewielką skalę projektowanej zabudowy nie przewiduje się powstania przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń zanieczyszczeń, wynikającego przede wszystkim z ruchu pojazdów korzystających i obsługujących zrealizowaną zgodnie z ustaleniami planu zabudowę produkcyjno-usługową.

Niekorzystne i krótkotrwałe oddziaływania o zasięgu lokalnym wystąpią na etapie realizacji ustaleń projektu planu i związane będą z prowadzeniem prac budowlanych w obrębie terenów przeznaczonych pod lokalizację nowych elementów zagospodarowania związane będzie z emisją zanieczyszczeń pyłowych, powstających w wyniku procesów obróbki materiałów budowlanych, wykonywania wykopów czy też

unoszenia cząstek pyłowych w trakcie transportu. Towarzyszyć im będzie także emisja zanieczyszczeń gazowych, generowanych na skutek pracy silników maszyn budowlanych oraz silników spalinowych pojazdów wykorzystywanych na potrzeby dostarczenia materiałów budowlanych. Przewiduje się jednak, że ze względu na niewielką skalę realizowanych inwestycji w tym samym czasie, zasięg oraz ograniczony czas prowadzenia robót budowlanych, emisja ta nie będzie miała wpływu na długofalowe kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie

Reasumując, w granicach obszarów opracowania pojawią się nowe źródła emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, jednakże przewiduje się, że ich funkcjonowanie nie będzie stanowiło w przyszłości zagrożenia dla dotrzymania standardów jakości powietrza atmosferycznego na tym terenie i terenach sąsiednich.

Niekorzystne oddziaływania na etapie realizacji obiektów budowlanych związane będą m.in. z czasowym i lokalnym wzrostem hałasu, który związany będzie z pracą sprzętu budowlanego oraz ze zwiększeniem natężenia ruchu ciężkich pojazdów. Należy jednak zauważyć, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny, a ich zasięg ograniczał się będzie do terenu realizacji inwestycji oraz jego najbliższego sąsiedztwa. Natomiast na etapie funkcjonowania pewne uciążliwości wynikać mogą z powiększenia terenów zabudowy produkcyjno-usługowej generującej ruch samochodowy.

8.6 Powierzchnia ziemi, gleby

Występowanie zjawisk wpływających na kształtowanie powierzchni ziemi oraz lokalnych warunków gruntowych związane jest z realizacją większości inwestycji budowlanych, drogowych, jak i infrastrukturalnych. W przypadku analizowanej zmiany studium nie przewiduje się możliwości wystąpienia znaczących, niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie powierzchni ziemi i warunków gruntowych. Niemniej, realizacja inwestycji związana będzie z wystąpieniem niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię i warunki gruntowe, w wyniku realizacji nowej zabudowy w obrębie niezabudowanego dotąd terenu wraz z infrastrukturą techniczną oraz komunikacją.

Do najbardziej niekorzystnych zjawisk należy natomiast zaliczyć trwałe uszczelnienie powierzchni ziemi oraz usunięcie wierzchniej warstwy gleby w obrębie terenów przeznaczonych bezpośrednio pod posadowienie projektowanych budynków (a dotąd niezabudowanych). Lokalne zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża wystąpić mogą również w przypadku przeprowadzenia robót budowlanych w tym w zakresie prowadzenia sieci infrastruktury technicznej. Wskazuje się na konieczność właściwego zabezpieczenia placu budowy. Prowadzenie tego rodzaju inwestycji skutkować może powstaniem lokalnych przekształceń powierzchni ziemi i warunków gruntowych, wynikających z konieczności dokonania wykopów. Umieszczenie pod powierzchnią terenu nowych, trwałych elementów, powodować może także oddziaływania o długoterminowym charakterze, związane z umieszczeniem elementów ograniczających przepuszczalność czy też naruszających dotychczasową strukturę gruntu.

Zgodnie z ustaleniami studium gospodarka odpadami na terenie gminy powinna być prowadzona w oparciu o ustalenia aktualnie obowiązujących przepisów odrębnych i regulaminów. Postępowanie z odpadami regulują przepisy ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, których przestrzeganie zapewni minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko gruntowo – wodne. Prowadzenie gospodarki odpadowej we właściwy sposób pozwoli na ograniczenie możliwości zanieczyszczenia podłoża gruntowego, w tym również zasobów wodnych, substancjami niebezpiecznymi, przedostającymi się do gruntu na skutek niewłaściwego gromadzenia odpadów w ramach istniejącego i projektowanego zagospodarowania.

Planowane przeznaczenie terenów użytkowanych dotychczas rolniczo nie będzie wymagało zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze, gdyż na obszarze opracowania dominują gleby słabych klas bonitacyjnych.

Reasumując, należy stwierdzić iż negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe i gleby dotyczyć będzie terenów przeznaczonych pod lokalizację obiektów kubaturowych, jednakże przestrzeganie ustaleń wprowadzających ograniczenia w zakresie powierzchni i charakteru projektowanych inwestycji budowlanych oraz wymagających zachowania odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnej, pozwoli ograniczyć skalę tego zjawiska. Zachowaniu standardów jakościowych gleb sprzyjają również zapisy w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, w zakresie której ustala się zakaz wprowadzania ścieków do wód i do ziemi, a także zapisy z zakresu gospodarki odpadami.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleby będzie mieć charakter lokalny i krótkotrwały, związany z prowadzeniem prac ziemnych w związku z przygotowaniem gruntu do budowy. Realizacja ustaleń studium będzie mieć charakter częściowo odwracalny w kontekście wpływu na środowisko glebowe.

8.7 Zabytki, krajobraz kulturowy

Na obszarach opracowania zmiany studium nie występują zabytki wpisane do gminnej ewidencji i rejestru zabytków oraz stanowiska archeologiczne.

8.8 Obszary chronione

Wprowadzone zmianą studium nowe obszary są stosunkowo niewielkie obszarowo a zasięg oddziaływania ich realizacji pozwala na stwierdzenie o braku wpływu na cele ochrony ustanowionych form ochrony przyrody.

8.9 Oddziaływanie ustaleń zmiany studium na zdrowie i warunki życia ludzi

Prognozuje się, że realizacja inwestycji przewidzianych w projekcie zmiany studium nie będzie skutkować pojawieniem się czynników wpływających w sposób istotny na pogorszenie warunków życia mieszkańców rejonu analizowanego obszaru. Niekorzystne oddziaływania na etapie realizacji związane będą m.in. czasowym i lokalnym wzrostem zapylenia (na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych) oraz wzrostem hałasu (związany z pracą sprzętu budowlanego oraz zwiększeniem natężenia ruchu ciężkich pojazdów). Należy jednak zauważyć, że zjawiska te będą miały charakter tymczasowy i odwracalny, a ich zasięg ograniczał się będzie do terenu realizacji inwestycji oraz jego najbliższego sąsiedztwa.

Na etapie funkcjonowania pewne uciążliwości wynikać mogą z rozwoju usług produkcyjno-usługowych generujących ruch samochodowy. Ponadto oddziaływanie prowadzonych działalności nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący działalność ma tytuł prawny, w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

W celu zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców terenów sąsiednich, jak również użytkowników oraz mieszkańców analizowanego obszaru w studium określono zasady pozwalające na zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Działania te są ważne z punktu widzenia ochrony zdrowia mieszkańców, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza i klimatu akustycznego) pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań na skutek wywoływanych chorób. W związku z powyższym koniecznym jest przestrzeganie zasad i przepisów prawnych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem, ochrony powietrza

i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz zasad postępowania z odpadami a także stosowanie w procesach produkcyjnych najlepszych dostępnych technik i urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniami.

Nie przewiduje się w związku z realizacją ustaleń zmiany studium ryzyka poważnych awarii oraz zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców.

8. 10 Możliwość wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Nie przewiduje się powstania oddziaływań skumulowanych w związku z realizacją ustaleń zmiany studium, ze względu na niewielką skalę wprowadzanych zmian.

9. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

Przy sporządzaniu prognozy, jako podstawowe założenie przyjęto, że autorzy projektu zmiany studium uwzględnili wszystkie aspekty ochrony środowiska. Zapisy ustaleń zmiany studium przygotowane zostały w sposób umożliwiający w maksymalnym stopniu ograniczenie oddziaływania przyszłych aktywności na stan środowiska przyrodniczego i zdrowie mieszkańców. Szczegółowe warunki lokalizacji nowych inwestycji muszą być ustalone z uwzględnieniem przepisów szczególnych, dotyczących m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją środowiska.

Celem otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń zmiany studium na środowisko dokonano klasyfikacji terenów o określonym w zmianie studium przeznaczeniu pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji jej ustaleń.

Przy ocenie wpływu realizacji ustaleń zmiany studium na elementy środowiska posłużono się następującymi kryteriami dotyczącymi:

- charakteru zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- okresu trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne, przejściowe),
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji).

Wydzielono 2 grupy jednostek urbanistycznych obszarów objętych zmianą studium w ramach przyjętej w niniejszej prognozie klasyfikacji. Grupie został przypisany określony charakter oddziaływania na środowisko przyrodnicze. W poniższej tabeli wskazano również propozycje działań minimalizujących, które należy traktować jako wytyczne do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 5 Prognoza wpływu na środowisko ustaleń zmiany studium dla poszczególnych terenów- podsumowanie

Przeznaczenie	Element/cecha przyrody środowiska poddawany presji oddziaływania	Klasyfikacja oddziaływania na zasoby i walory środowiska i przyrody	Charakter oddziaływania	Wskazania prognozy, propozycja działań minimalizujących
MM	wody powierzchniowe, wody podziemne jakość powietrza powierzchnia ziemi, gleby warunki zamieszkiwania człowieka klimat akustyczny	Neutralne	<ul style="list-style-type: none"> • pod względem charakteru - jako neutralne • pod względem intensywności przekształceń- jako nieznaczące, • pod względem bezpośredniości oddziaływania- jako pośrednie, • pod względem częstotliwości- jako stałe i okresowe • pod względem zasięgu oddziaływania - jako miejscowe i lokalne • pod względem trwałości przekształceń - jako częściowo odwracalne. 	<ul style="list-style-type: none"> • zachowanie współczynnika powierzchni biologicznie czynnej, • kształtowanie zieleni urządzonej, • prawidłowa gospodarka wodno-ściekowa i odpadami, • uwzględnienie standardów akustycznych dla zabudowy mieszkaniowej, • przestrzeganie zapisów dot. rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej • masy ziemne zdjęte w ramach prowadzonych robót budowlanych, należy rozproszyc po zakończeniu inwestycji na powierzchni terenu, a ich nadmiar zagospodarować do rekultywacji powierzchni ziemi innych terenów niekorzystnie przekształconych
P,U	wody powierzchniowe, wody podziemne jakość powietrza powierzchnia ziemi, gleby warunki zamieszkiwania człowieka klimat akustyczny	Umiarkowane	<ul style="list-style-type: none"> • pod względem charakteru - jako niekorzystne • pod względem intensywności przekształceń- zauważalne, • pod względem bezpośredniości oddziaływania- jako bezpośrednio i pośrednie, • pod względem częstotliwości- jako stałe i okresowe • pod względem zasięgu oddziaływania - jako miejscowe i lokalne • pod względem trwałości przekształceń - jako częściowo odwracalne. 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie powierzchni zabudowy do niezbędnego minimum, • wprowadzenie maksymalnego zasięgu zabudowy w odniesieniu do doliny Pankówki, • ograniczenie przekształceń ukształtowania powierzchni ziemi – zmian stosunków wodnych, • kształtowanie zieleni izolacyjnej na styku konfliktowych funkcji tj.: PU i MM, • uzupełnienie zieleni, w tym zieleni wysokiej od strony rzeki Pankówki stanowiącej obudowę biologiczną koryta rzeki oraz zwiększającej możliwości retencyjne terenu • stosowanie ażurowych ogrodzeń ułatwiających swobodny spływ wody.

Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany studium
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki
(w obrębie Kawki, Panki, Zwierzyniec III)

10. CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Niezależnie od ustaleń zmiany studium, na obszarze opracowania obowiązują przepisy odrębne, regulujące normy związane z zainwestowaniem terenu i zachowaniem właściwych standardów jakości poszczególnych elementów środowiska. Niniejsza prognoza nie stwierdza znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Ponadto zgodnie z rozpoznaniem terenu i danych, zawartych w materiałach źródłowych na przedmiotowym obszarze brak jest występowania form ochrony przyrody prawnie ustanowionych.

Studium, ustalając zasady, które poprzez wdrożenie skutkować będą łagodzeniem i rekompensatą wpływu inwestycji na środowisko lub będą mieć charakter działań zapobiegawczych. Realizacja ustaleń zmiany studium wymaga uwzględnienia warunków ochrony środowiska poprzez zastosowanie rozwiązań minimalizujących negatywne oddziaływanie zmiany studium.

Przyjęte w obowiązującym studium, a obowiązujące dla projektowanej zmiany studium' rozwiązania dotyczą takich dziedzin, jak :

- zaopatrzenia w wodę,
- unieszkodliwiania ścieków sanitarnych,
- odprowadzania wód opadowych,
- zaopatrzenia w energię elektryczną,
- zaopatrzenia w gaz,
- zaopatrzenia w energię cieplną,
- gospodarki odpadami.

Do najważniejszych rozwiązań służących właściwemu kształtowaniu i ochronie środowiska, należą poniższe ustalenia przyjęte w studium:

- podstawowy kierunek ochrony dla wód podziemnych w ramach GZWP 325 Częstochowa W to ograniczenie niekontrolowanego odprowadzania ścieków do gruntu i wód powierzchniowych, poprzez kontynuowanie w gminie inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej oraz działań porządkujących gospodarkę odpadami.
- W zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej, m.in.:
 - zaopatrzenie w wodę odbiorców we wszystkich miejscowościach gminy z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej,
 - zasilanie sieci wodociągowej z ujęć wód wgłębnych,
 - odprowadzenie ścieków sanitarnych systemem istniejących i projektowanych kanałów do istniejących oczyszczalni ścieków, do czasu realizacji lokalnej kanalizacji sanitarnej, nakazuje się stosowanie szczelnych, wybieralnych zbiorników do gromadzenia ścieków sanitarnych z obowiązkiem wywozu ścieków do oczyszczalni,
 - rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Pankach,
 - dla zabudowy rozproszonej – realizacja szczelnych wybieralnych zbiorników do gromadzenia ścieków sanitarnych z obowiązkiem wywozu ścieków do istniejących oczyszczalni,
 - wywóz odpadów stałych na składowiska poza obszarem gminy,
 - rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
 - objęcie wszystkich „wytwórców odpadów” zorganizowanym wywozem odpadów prowadzonym przez specjalistyczne jednostki,

- stosowanie ekologicznych źródeł ciepła do ogrzewania wszelkich obiektów,
- zaleca się wykorzystanie energii odnawialnej m.in. wiatrowej, wodnej, słonecznej, geotermalnej, energii biogazu z biogazowni rolniczych oraz dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń z jej zastosowaniem na całym obszarze gminy, pod warunkiem zgodności z przepisami odrębnymi,
- wyznacza się obszary lokalizowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW - farma fotowoltaiczne wraz ze strefą ochronną urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych o mocy przekraczającej 500 kW.

Powyższe kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej należy uwzględniać w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ochronie krajobrazu służą zapisy określające zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY STUDIUM

Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równoległe do zmiany studium gminy Panki. Na etapie sporządzania projektu rozpatrywano różne warianty przeznaczenia i zagospodarowania terenów objętych opracowaniem. Ocenę różnych wariantów poprzedziła analiza uwarunkowań przyrodniczych i Środowiskowych.

Konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zawartych w projekcie ocenianego dokumentu (a także rozwiązań kompensujących), zachodzi w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań (w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...]) na obszar Natura 2000. Biorąc pod uwagę ustalenia projektu studium oraz rozmieszczenie obszarów Natura 2000 wykluczono możliwość wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów). Wobec tego nie wystąpiła konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie w rozumieniu art. 54 ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...).

Projekt studium zawiera liczne ustalenia mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

12. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika, że analiza aktualności dokumentów planistycznych winna być wykonywana nie rzadziej niż raz na kadencję wójta. Proponuje się, aby w ramach tej analizy przeprowadzać również ocenę wpływu zagospodarowania przestrzennego na środowisko, według kryteriów zawartych w rozdziale opisującym potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu zmiany studium na środowisko. Monitorowanie oddziaływania ustaleń zmiany studium na środowisko prowadzone będzie zatem cyklicznie w odstępach kilkuletnich, co odpowiada długiemu okresowi realizacji ustaleń tego dokumentu.

Proponowane metody monitorowania skutków dla środowiska realizacji ustaleń projektu zmiany studium

Monitoring to narzędzie do oceny zmian zachodzących w środowisku na przestrzeni czasu, wynikających z realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wybierając wskaźniki do analizy skutków realizacji ustaleń zmiany studium należy wziąć pod uwagę dostępność danych które warto poddać ocenie. Jako jednostkę czasu do przeprowadzania analiz proponuje się przyjąć odstęp jednej kadencji wójta. Wśród

dostępnych wskaźników, które będą odpowiadały na pytanie o kierunek zmian (poprawa, pogorszenie stanu środowiska) i ich tempo można wymienić poniższe:

Tabela 7 Proponowana lista wskaźników do monitorowania zmian zachodzących w środowisku na skutek realizacji ustaleń zmiany studium

	WSKAŹNIK	POŻĄDANE ZMIANY
UŻYTKOWANIE terenu		
	Powierzchnia zabudowy	zachowanie wskaźnika
	Powierzchnia biologicznie czynna	zachowanie wskaźnika
	Powierzchnia terenów zielonych	stabilizacja
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	Udział odnawialnych źródeł energii w produkcji energii	wzrost

13. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na położenie geograficzne obszaru opracowania nie przewiduje się oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu art. 104 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Skutki realizacji ustaleń projektu planu będą mieć charakter lokalny.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki. Zmiana studium dotyczy trzech terenów położonych w następujących obrębach:

- Kawki – o powierzchni 0,72 ha,
- Panki – o powierzchni 3,49 ha,
- Zwierzyniec III – o powierzchni 0,48 ha,

Teren w Kawkach położony jest pośród terenów rolnych, w głębi - w odniesieniu do zabudowy przyulicznej miejscowości o funkcji mieszanej: zagrodowej i jednorodzinnej. Jest użytkowany rolniczo.

Teren w Pankach zlokalizowany jest przy ul. Zielonej i Powstańców Śląskich a także częściowo w dolinie rzeki Pankówki. W części jest zabudowany dla potrzeb zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz obiektów produkcyjnych - Zakładu meblarskiego.

Teren w Zwierzyncu III położony jest w północno-wschodniej części gminy Panki pośród terenów rolniczych. Obszar nie jest zabudowany, był użytkowany rolniczo, w jego rejonie przy tej samej drodze gminnej znajdują się tereny rozproszonej zabudowy o charakterze zagrodowym oraz zabudowa związana z eksploatacją złoża ceramiki budowlanej.

Sporządzenie prognozy ma na celu dokonanie oceny, czy zapisy projektu zmiany studium nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Ważne jest, by względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju były rozważane na równi z innymi celami i interesami (gospodarczymi i społecznymi). Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia

skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz ocenić, czy przyjęte rozwiązania ochronne w dostateczny sposób zabezpieczają przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń w środowisku. W prognozie oceniono możliwy wpływ na środowisko przyrodnicze skutków realizacji zapisów zmiany studium dla poszczególnych jednostek urbanistycznych i wydzielono te jednostki, na których mogą wystąpić oddziaływania i uciążliwości. Ustalono charakter tych oddziaływań na poszczególne składniki środowiska uwzględniając intensywność powodowanych przez nie przekształceń, czas ich trwania oraz ich zasięg przestrzenny. Przy ocenie szczególną uwagę poświęcono zagadnieniu bioróżnorodności, określono potencjalny wpływ realizacji ustaleń zmiany studium, a także wskazano na możliwości zachowania i kształtowania bioróżnorodności.

Do podstawowych problemów ochrony środowiska w przypadku analizowanego dokumentu, należy przede wszystkim:

- ograniczenie wpływu projektowanego terenu PU na dolinę rzeki Pankówki - lokalny korytarz ekologiczny,
- zagrożenie powodziowe w dolinie Pankówki,
- presja na wody (jakość zasobów i sieć hydrograficzną)
- słaba jakość powietrza,

Skutki środowiskowe zmiany studium polegają przede wszystkim na zmianie kierunku przeznaczenia - terenów otwartych na zabudowę mieszkaniową mieszaną w odniesieniu do terenów położonych w miejscowościach Zwierzyniec III i Kawki. Zmiana dotyczy obszarów o niewielkiej powierzchni - łącznie ok. 1,2 ha. Przy założeniu wskaźnika zabudowy, zgodnie z zaleceniami studium dla terenów MM – 30% i udziale min. 50% powierzchni biologicznie czynnej (dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej), nie będzie stanowiło znaczącego skutku środowiskowego.

W odniesieniu natomiast do terenu zlokalizowanego w miejscowości Panki przyjęto, że fragmenty terenów częściowo zagospodarowanych, jak również przeznaczonych w obowiązującym planie miejscowym na potrzeby zabudowy terenu, nie stanowią negatywnych skutków środowiskowych. Analizując przedmiotowy projekt stwierdza się, że powiększeniu podlegał będzie obszar produkcyjno-usługowy (PU). W wyniku jego realizacji nie przewiduje się naruszenia trwałości zasobów i ciągłości funkcji ekologicznych na dużą skalę, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralności.

W przypadku analizowanego terenu położonego w Pankach, w obecnym stanie zagospodarowania, tzn. w wyniku grodzenia terenów przez właścicieli nieruchomości, sięgającego w pobliże koryta rzeki zawężony został korytarz migracyjny, ale jego łączność ekologiczna (drożność) została zachowana. Przeprowadzona analiza oddziaływania ustaleń zmiany studium na środowisko pozwoliła na dokonanie ostatecznej klasyfikacji ustaleń do danej grupy oddziaływań oraz zaproponowanie konkretnych działań minimalizujących. Klasyfikacji dokonano w oparciu o wszelkie informacje dotyczące stanu i funkcjonowania obszarów chronionych i jakości środowiska, a także kierując się specyfiką poszczególnych funkcji. Analiza oddziaływania realizacji ustaleń zmiany studium wykazała, iż największe presje na środowisko związane będą z fazą przygotowania gruntu pod budowę. Presje te będą miały charakter lokalnych oddziaływań, o małym zasięgu, niskiej intensywności przemian i stosunkowo krótkim czasie trwania. Ustalenia zmiany, jak i prognozy przewidują szereg rozwiązań oraz propozycji zapobiegania, ograniczania i minimalizowania potencjalnych, niekorzystnych oddziaływań, których zastosowanie i przestrzeganie stanowi instrument chroniący środowisko przed niekorzystnymi wpływami zagospodarowania terenu. ograniczenie powierzchni zabudowy do niezbędnego minimum.

W celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania zmiany studium na środowisko w dolinie rzeki Pankówki zaproponowano następujące działania minimalizujące:

- wprowadzenie maksymalnego zasięgu zabudowy w odniesieniu do doliny Pankówki,
- ograniczenie przekształceń ukształtowania powierzchni ziemi – zmian stosunków wodnych,
- kształtowanie zieleni izolacyjnej na styku konfliktowych funkcji tj.: PU i MM,
- uzupełnienie zieleni, w tym zieleni wysokiej od strony rzeki Pankówki stanowiącej obudowę biologiczną koryta rzeki oraz zwiększającej możliwości retencyjne terenu
- stosowanie ażurowych ogrodzeń ułatwiających swobodny przepływ wody.

Realizacja ustaleń zmiany studium nie będzie generować znaczących, negatywnych oddziaływań na zasoby i walory przyrody, a także nie prognozuje się ryzyka trwałego pogorszenia standardów jakości środowiska. Przestrzeganie przyjętych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Panki zasad służących zachowaniu właściwego stanu jakości i zasobów środowiska przy równoległym zachodzącym procesie rozwoju gospodarczego pozwoli na spełnienie przesłanek zrównoważonego rozwoju.

Oświadczenie

autora prognozy oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Panki

Oświadczam, że spełniam wymogi, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. 2023 r poz. 1094 ze zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. Sylwia Wróbel

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływaniach na środowisko (jt. Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.)

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Renata Gajeka
magister geografii